

PATVIRTINTA

AS „West Kredit“ filialo direktoriaus

2017-09-06 įsakymu Nr. IS-17/___

KREDITŲ GAVĖJŲ KREDITINGUMO VERTINIMO IR ATSAKINGOJO SKOLINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Šios kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja AS „West Kredit“ ir AS „West Kredit“ filialo (toliau – Bendrovės) darbuotojų veiksmus Bendrovės vardu, atliekant Klientų kreditingumo vertinimą siekiant nustatyti, ar konkrečiam Klientui gali būti suteiktas kreditas, taip pat nustatant, kokiomis sąlygomis kreditas gali būti suteikiamas konkrečiam Klientui.
- 1.2. Šios Taisyklės parengtos ir aiškinamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymu (TAR, 2016-11-17, Nr. 26968) (toliau – Įstatymas), Lietuvos banko valdybos 2017-01-24 Nutarimu Nr. 03-22 patvirtintais Atsakingojo skolinimo nuostatais (TAR, 2017-01-25, Nr. 1407) (toliau – Nuostatai), ir kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais bei Bendrovės darbo tvarką reglamentuojančiais dokumentais.
- 1.3. Šiose Taisyklėse neaparti Klientų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo klausimai nustatomi tiesiogiai remiantis šių Taisyklių 1.2 punkte nurodytais teisės aktais.
- 1.4. Šiose Taisyklėse vienaskaita naudojamos sąvokos gali būti suprantamos kaip naudojamos daugiskaita, jeigu yra poreikis pagal faktinę situaciją, ir atvirkščiai.

II SKYRIUS

SAVOKOS IR SUTRUMPINIMAI

- 2.1. **Bendrovė** – reiškia AS „West Kredit“ filialas, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus įsteigtas filialas, kurio registruota buveinė yra Žalgirio g. 92, Vilniaus m., Vilniaus m. sav., Lietuvos Respublikoje, juridinio asmens kodas 304254999, duomenys apie kurį kaupiami ir saugomi VĮ „Registru centras“ Juridinių asmenų registre, kuris yra AS „West Kredit“, įrašytos Latvijos Respublikoje 2003-06-27 registracijos Nr. 40003270389, buveinės adresas Krišjana Barona iela 28A, LV-1011, Ryga, Latvijos Respublikoje, filialas. Bendrovė įrašyta į Lietuvos banko tvarkomą viešąjį kredito davėjų sąrašą.
- 2.2. **Kredito davėjas** – AS „West Kredit“, įrašyta Latvijos Respublikoje 2003-06-27 registracijos Nr. 40003270389, buveinės adresas Krišjana Barona iela 28A, LV-1011, Ryga, Latvijos Respublika, Lietuvos Respublikoje veikianti per AS „West Kredit“ filialą, kodas 304254999, buveinės adresas Žalgirio g. 92, Vilnius, Lietuvos Respublikoje, kuri verslo tikslais teikia arba įsipareigoja suteikti kreditą, kaip tai apibrėžta Įstatyme.
- 2.3. **Kredito sutartis** – kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatyme.
- 2.4. **Kreditingumo vertinimas** – galimybės vykdyti skolinius įsipareigojimus, priisiimtus sudarant kredito sutartį, vertinimas.
- 2.5. **Bendra Kredito gavėjo mokama suma** – bendros kredito sumos ir bendros kredito kainos suma.

- 2.6. **Bendra kredito kaina** – Kredito gavėjo išlaidos, susijusios su kreditu (palūkanos, komisinis atlyginimas, turto vertinimo išlaidos, kai toks vertinimas būtinas kreditui gauti), taip pat įkeisto nekilnojamojo turto draudimo išlaidos, jeigu privaloma sudaryti draudimo sutartį siekiant gauti kreditą arba taikyti kredito sutarčiai skelbiamas nuostatas ir sąlygas, mokėjimo priemonių, skirtų mokėjimo operacijoms ir kredito lėšoms išmokėti, išlaidos ir bet kurios kitos su kredito sutartimi susijusios išlaidos, kurias kredito gavėjas turi sumokėti ir kurios yra žinomos kredito davėjui arba tarpusavio skolinimo platformos operatoriui, bet neįskaitant atlyginimo notarui ir netesybų už kredito sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymą ir kitų išlaidų, susijusių su nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą registravimu.
- 2.7. **Bendra kredito suma** – kredito suma, kuria galima naudotis pagal kredito sutartį.
- 2.8. **Bendros kredito kainos metinė norma** – bendra kredito kaina, išreiškiama metine bendros kredito sumos procentine dalimi, kuri kiekvienais metais yra lygi dabartinei visų būsimų arba esamų kredito davėjo ir kredito gavėjo sutartų įsipareigojimų (išmokėtos kredito sumos, kredito įmokų ir kitų susijusių mokėjimų) vertei.
- 2.9. **Fiksuotoji kredito palūkanų norma** – kredito palūkanų norma, kuri nėra keičiama visą kredito sutarties galiojimo laikotarpį.
- 2.10. **Kintamoji kredito palūkanų norma** – kredito palūkanų norma, kuri reguliariai arba pagal kredito sutartyje numatytas sąlygas ir terminus keičiama kredito sutarties galiojimo laikotarpiu.
- 2.11. **Kredito palūkanų norma** – metinė palūkanų norma, išreiškiama fiksuotuoju arba kintamuoju procentiniu dydžiu, taikomu išmokėtai kredito daliai.
- 2.12. **Sąlygos** – konkretaus kredito suma, grąžinimo terminas, įmoka ir kitos specialiosios kredito sutarties sąlygos, kurios kokybiškai apibrėžia Kredito gavėjo prisiimamus finansinius įsipareigojimus pagal kredito sutartį.
- 2.13. **Kredito gavėjas** – fizinis asmuo, kuris siekia sudaryti arba sudaro kredito sutartį asmeninėms, šeimos, namų ūkio, bet ne verslo ar profesinėms reikmėms.
- 2.14. **Klientas** – fizinis asmuo, pateikęs paraišką gauti kreditą. Klientas yra potencialus Kredito gavėjas.
- 2.15. **Šeima** – susituokę asmenys (sutuoktiniai).
- 2.16. **Asmeninis kreditas** – suteikiamas įvertinus tik asmenines Kliento pajamas, jo kredito istoriją, pajamų kitimo (augimo ir mažėjimo) galimybę, visus turimus finansinius įsipareigojimus, kai Klientas siekia sudaryti arba sudaro kredito sutartį asmeninėms poreikiams. Už prievolės kylančias iš asmeninio kredito atsako Kredito gavėjas asmeniškai. Asmeninis kreditas nustatomas pagal paraišką ir nurodomas Kredito sutartyje.
- 2.17. **Įmoka** – periodinė ir (arba) dalinė mėnesinė įmoka, kurią Kredito gavėjas privalo mokėti pagal sudarytą kredito sutartį. Įmoka susideda iš grąžinamos kredito dalies ir (arba) sumokamų priskaičiuotų palūkanų, taip pat ir iš išlaidų, jeigu įtrauktos į tą mokėjimą, bei iš mokesčių, mokėtinų už naudojimąsi kreditu pagal konkrečią kredito sutartį. Įmoka nustatoma preziumuojant, kad Kredito gavėjas tinkamai ir laiku vykdys savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį, ir neapima faktiškai galimai taikomų netesybų bei kompensacinių palūkanų sumos.
- 2.18. **Vidutinė mėnesio įmoka** pagal visus skolinius įsipareigojimus apskaičiuojama kaip dėl kiekvieno skolinio įsipareigojimo apskaičiuotų vidutinių mėnesio įmokų suma (toliau – Įsipareigojimai). Įsipareigojimai – Kliento, jo sutuoktinio ir bendri šeimos turimų finansinių įsipareigojimų finansų įstaigoms ir kitiems asmenims vidutinė mėnesinė įmokos suma. Vidutinė mėnesio įmoka pagal skolinį įsipareigojimą apskaičiuojama kredito grąžinimo ir palūkanų, įskaitant kitas išlaidas, įskaičiuotas į įmokas, sumą dalijant iš likusios kredito trukmės mėnesiais. Kai sudaryta vartojimo kredito sutartis, vidutinė mėnesio įmoka apskaičiuojama likusią kredito grąžinimo ir kredito kainos sumą dalijant iš atitinkamų įsipareigojimų likusios trukmės mėnesiais, išskyrus:

- 2.18.1. Kreditų, kurių daliniai grąžinimai nenumatyti (neterminuota kredito sutartis, sąskaitos kreditavimo sutartis, kita kredito sutartis, pagal kurią kredito gavėjui suteikiama teisė naudotis kreditu neviršijant nustatyto kredito limitu, ir pan.), vidutinė mėnesio įmoka apskaičiuojama susumuojant šiuos dydžius:
- 2.18.1.1. **nepanaudotą kredito ir kredito kainos sumą**, padalytą iš visos kredito trukmės mėnesiais, bet ne daugiau kaip 36 mėnesių (įskaitant atvejus, kai kredito sutartis neterminuota);
 - 2.18.1.2. **panaudotą kredito ir kredito kainos sumą**, padalytą iš likusios kredito trukmės mėnesiais, bet ne daugiau kaip 36 mėnesių (įskaitant atvejus, kai kredito sutartis neterminuota).
- 2.19. **Visi skoliniai įsipareigojimai** – suteikiamas kreditas ir visi kredito sutarties sudarymo metu Kliento turimi skoliniai įsipareigojimai (kiti kreditai, vartojimo kreditai, išperkamoji nuoma, kredito kortelės limitas, kitos paskolos ir pan.).
- 2.20. **Mėnesio pajamos** – Kliento mėnesio pajamos, kuriomis jis gali faktiškai disponuoti atskaičius teisės aktuose nustatytus iš pajamų išskaičiuojamus mokesčius. Apskaičiuojant mėnesio pajamas turi būti atsižvelgiama į ne mažiau kaip 6 (šešių) paskutinių mėnesių Kliento pajamų, kurias Kredito davėjas pripažįsta tvariomis, vidurkį ir įvertinamas ilgalaikis pajamų tvarumas. Kito laikotarpio Kliento tvarių pajamų vidurkis gali būti taikomas, kai Kredito davėjas turi pagrįstų ir pakankamų įrodymų, kad konkrečiu atveju kito laikotarpio Kliento pajamos gali būti laikomos tvariomis ir atitinkamo laikotarpio taikymas nepažeidžia atsakingojo skolinimo reikalavimų. Įrodymas gali būti pripažįstamas toks: neterminuota arba terminuota darbo sutartis, kurios darbo sutarties terminas yra ilgesnis nei kredito sutarties terminas, arba nauja darbo sutartis yra be bandomojo laikotarpio arba naujai darbo sutarčiai esant su bandomuoju laikotarpiu, darbo santykiai tęsiasi ir po bandomojo laikotarpio pabaigos; darbovietė pakeičiama be pertraukos arba susidariusią ne daugiau vieno mėnesio pertrauką galima pagrįsti objektyviais įrodymais; sudaromo pelningo sandorio sutartis; gauna didesnes pajamas už nustatytą Lietuvos Respublikos vidurkį, kurių pakaks visoms išlaidoms (įskaitant visus finansinius įsipareigojimus finansų įstaigoms) vykdyti; papildomi duomenys/dokumentai, kad yra pajėgus prisiimti konkretų, kredito sutartyje nustatytą, finansinį įsipareigojimą, kurį kartu su jau turimais finansiniais įsipareigojimais Klientas yra pajėgus įvykdyti visą kredito sutarties galiojimo laikotarpį; ir kt., bei atsižvelgiama į šeimyninę padėtį (išlaikytinių kiekį), pajamas, išlaidas ir kt.. Kokios kredito gavėjo pajamos laikomos tvariomis, nustato Kredito davėjas, atsižvelgdamas į Taisyklių 7.5 ir 8.1 punktus.
- 2.21. **Tvarios pajamos** – tokios Kliento pajamos, kurių pagrįstai galima tikėtis kredito suteikimo laikotarpiu. Išvada apie tvarias Kliento pajamas daroma atsižvelgiant į ne mažiau kaip 6 (šešių) paskutinių mėnesių Kliento tvarių pajamų istorijos vidurkį ir vertinama ar sutartyje nustatyto kredito grąžinimo laikotarpiu gaunamų tvarių pajamų pakaks visiems įsipareigojimams finansų įstaigoms vykdyti.
- 2.21.1. Šešių paskutinių mėnesių tvarios pajamos iš darbo užmokesčio (darbo stažas) laikomos, kai:
 - 2.21.1.1. Paskutinius šešis mėnesius dirbama toje pačioje darbovietėje;
 - 2.21.1.2. Per paskutinius šešis mėnesius pasikeičiant darbovietai, jeigu yra visos žemiau nurodytos aplinkybės:
 - 2.21.1.2.1. darbovietė pakeičiama be pertraukos arba susidariusią ne daugiau vienos darbo dienos pertrauką galima pagrįsti objektyviais įrodymais;
 - 2.21.1.2.2. nauja darbo sutartis yra be bandomojo laikotarpio arba naujai darbo sutarčiai esant su bandomuoju laikotarpiu, darbo santykiai tęsiasi ir po bandomojo laikotarpio pabaigos.

- 2.21.2. Šešių mėnesių tvarios pajamos laikomos ir tuo atveju, kai per šį laikotarpį Klientas buvo išėjęs neapmokamų atostogų, išskyrus kai Klientas neapmokamose atostogose buvo paskutinį vertinamojo laikotarpio mėnesį.
- 2.22. **Tvarių mėnesinių pajamų dydis** – turi būti skaičiuojamas kaip paprastasis vidurkis dalinant vertinamų mėnesių bendrą pajamų sumą iš vertinimo metu imtų mėnesių skaičiaus.
- 2.22.1. Tuo atveju, kai Klientas per vertinamąjį laikotarpį pakeitė darbovietę, tvarių mėnesinių pajamų dydis apskaičiuojamas šia tvarka:
- 2.22.1.1. Kai naujame darbe Kliento pajamos padidėjo, tai pajamos apskaičiuojamos kaip paprastasis vidurkis atsižvelgiant į paskutinius šešis mėnesius;
- 2.22.1.2. Kai naujajame darbe Kliento pajamos sumažėjo, tai pajamos apskaičiuojamos naudojant naujoje darbovietėje gaunamų mažesnių pajamų vidurkį.
- 2.23. **Įkeičiamas nekilnojamasis turtas** – nekilnojamasis turtas, kurio hipoteka užtikrinamas įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas.
- 2.24. **Įkeičiamo nekilnojamojo turto vertė** – įkeičiamo nekilnojamojo turto rinkos vertė arba kaina, taikant mažesnę, kur:
- 2.24.1. **įkeičiamo nekilnojamojo turto rinkos vertė** – įkeičiamo nekilnojamojo turto rinkos vertė, nustatyta vadovaujantis Įstatymo 14 straipsnio nuostatomis;
- 2.24.2. **įkeičiamo nekilnojamojo turto kaina** – ne seniau kaip prieš 1 (vienerius) metus iki paraiškos dėl kredito sutarties sudarymo pateikimo dienos sudarytoje nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartyje nurodyta nekilnojamojo turto kaina;
- 2.24.3. jeigu nekilnojamojo turto kaina nežinoma (nekilnojamasis turtas paveldėtas, dovanotas ar pan.) arba kredito gavėjas gali pateikti pagrįstų įrodymų (nekilnojamojo turto vertinimo ataskaita, konsultacija dėl galimos pardavimo kainos ar pan.), kad šio turto rinkos vertė dėl atliktų investicijų į nekilnojamąjį turtą yra didesnė nei nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo metu, įkeičiamo nekilnojamojo turto vertė nustatoma vadovaujantis įkeičiamo nekilnojamojo turto rinkos verte.
- 2.25. **Įrodymai** – dokumentais patvirtinta informacija, kuria remiantis galima daryti išvadas dėl realios Kliento finansinės būklės, įskaitant, bet neapsiribojant: Kliento banko sąskaitų išrašai, VSDFV (Sodros) duomenų bazėje pateikiama informacija apie Kliento darbovietę, gaunamą darbo užmokestį bei darbo stažą, UAB „Creditinfo Lietuva“ arba kitoje duomenų bazėje pateikiama informacija apie Kliento turimas sutartis su kitomis finansų įstaigomis, Kliento Valstybinei mokesčių inspekcijai pateiktos metinės pajamų deklaracijos, LR Nekilnojamojo turto duomenų registro duomenys apie nekilnojamojo turtą, nekilnojamojo turto vertinimo ataskaitos, sutartys, pajamų ir pelno deklaracijos, ir kiti galimi įrodymai.
- 2.26. **Teigiamas santykis** – situacija, kai Kliento, jo sutuoktinio ir bendrų šeimos turimų visų skolinių įsipareigojimų mėnesinės sumos dydis sudaro ne daugiau kaip 40 procentų, išskyrus Taisyklių 5.1 papunktyje nurodytus išimtis, Kliento ir jo šeimos gaunamų Tvarių mėnesinių pajamų. Asmeninio kredito atveju, kai Klientas pateikė įrodymus, kad tinkamam kreditingumo įvertinimui pakanka informacijos tik apie jį (atitinkamas teismo sprendimas, ikivedybinė ar poveidybinė sutartis ir pan.), teigiamas santykis – situacija, kai Kliento ir bendrų šeimos įsipareigojimų mėnesinės sumos dydis sudaro ne daugiau kaip 40 procentų, išskyrus Taisyklių 5.1 papunktyje nurodytas išimtis, Kliento gaunamų Tvarių mėnesinių pajamų.
- 2.27. **Neigiamas santykis** – situacija, kai Kliento ir jo šeimos turimų įsipareigojimų mėnesinė suma yra didesnė nei 40 procentų, išskyrus Taisyklių 5.1 papunktyje nurodytus išimtis, Kliento ir jo šeimos gaunamų Tvarių mėnesinių pajamų. Asmeninio kredito atveju, kai Klientas pateikė įrodymus, kad tinkamam kreditingumo įvertinimui pakanka informacijos tik apie jį (atitinkamas teismo

sprendimas, ikivedybinė ar povedybinė sutartis), neigiamas santykis – situacija, kai Kliento ir bendrų šeimos Įsipareigojimų mėnesinė suma yra didesnė nei 40 procentų, išskyrus Taisyklių 5.1 papunktyje nurodytus išimtis, Kliento gaunamų Tvarių mėnesinių pajamų.

- 2.28. **LTV** – Kredito sumos ir Įkeičiamo nekilnojamojo turto vertės santykis.
- 2.29. **DSTI** – Kliento Vidutinės mėnesio įmokos pagal visus skolinius įsipareigojimus ir Kliento Mėnesio pajamų.
- 2.30. **Įstatymas** – Lietuvos Respublikos su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymas.
- 2.31. **Priežiūros institucija** – Lietuvos banko Priežiūros tarnyba, kurios adresas (korespondencijai) – Žirmūnų g. 151, LT-09128 Vilnius, Lietuva, <http://www.lb.lt>, prižiūrinti Bendrovės veiklą.
- 2.32. **GR** – gyventojų duomenų registras. Registro tvarkytojas yra valstybės įmonė Registrų centras, kuris yra ir asmens duomenų tvarkytojas.
- 2.33. **NTR** – nekilnojamojo turto duomenų registras. Registro tvarkytojas yra valstybės įmonė Registrų centras, kuris yra ir nekilnojamojo turto duomenų tvarkytojas.
- 2.34. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos Lietuvos Respublikos su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatyme, Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme ir Lietuvos banko valdybos 2017-01-24 Nutarimo Nr. 03-22 Atsakingojo skolinimo nuostatuose.

III SKYRIUS

ATSAKINGOJO SKOLINIMO PRINCIPO TURINYS

- 3.1. Bendrovės/Kredito davėjo darbuotojas, vertindamas Kliento kreditingumą, privalo vadovautis atsakingojo skolinimo principu. Laikoma, kad tinkamai vadovaujamosi atsakingojo skolinimo principu, jei įgyvendinami visi žemiau nurodyti aspektai:
 - 3.1.1. Bendrovės/Kredito davėjo darbuotojas kiekvieną kartą, prieš priimdamas sprendimą suteikti kreditą Klientui, remdamasis pakankama informacija ir įrodymais, visapusiškai turi įvertinti Kliento kreditingumą, taip pat Klientą patikrinti GR registre ir įkeičiamojo nekilnojamojo turto patikrinti NTR registre;
 - 3.1.2. privalo įvertinti visus objektyviai numanomus reikšmingus veiksnius, atsižvelgdamas į Kliento pateiktą, iš kreditingumui vertinti naudojamų registrų bei informacinių sistemų gautą informaciją ir kitą Bendrovei/Kredito davėjui prieinamą informaciją, galinčius turėti įtakos Kliento kreditingumui, jo mokumui, ypač tokius kaip Kliento tvarios pajamos, jo kredito istorija, pajamų kitimo (augimo ir mažėjimo) galimybės, visus turimus finansinius įsipareigojimus;
 - 3.1.3. Bendrovė/Kredito davėjas turi siekti, kad jo vykdoma skolinimo veikla neprisidėtų prie sisteminės rizikos susidarymo galimybės;
 - 3.1.4. skolinimas grindžiamas Bendros kredito sumos (toliau – Kredito suma) ir Įkeičiamo nekilnojamojo turto rinkos vertės arba kainos santykio ribojimu ir (arba) kredito sumos ir įsigyjamo arba statomo nekilnojamojo turto rinkos vertės arba kainos santykio ribojimu, taikant maksimalios leistinos kredito sumos ir įkeičiamo nekilnojamojo turto vertės santykio rodiklį (angl. *loan-to-value ratio*, LTV);
 - 3.1.5. skolinimas grindžiamas Kliento vidutinės įmokos pagal skolinius įsipareigojimus ir pajamų santykio ribojimu (angl. *debt service-to-income*, DSTI);
 - 3.1.6. skolinimas grindžiamas maksimalios kredito sutarties trukmės (angl. *loan maturity*) ribojimu ir reguliariomis negrąžintą kredito sumą mažinančiomis įmokomis.

IV SKYRIUS

KREDITO IR NEKILNOJAMOJO TURTO VERTĖS SANTYKIS

- 4.1. Bendrovė/Kredito davėjas, prieš suteikdamas kreditą, įvertina įkeičiamo nekilnojamojo turto vertę bei kokybę ir (arba) gauna teisės aktų reikalavimus atitinkančią turto vertinimo ataskaitą.
- 4.2. LTV negali būti didesnis nei 85 proc. dydis. Šis santykio reikalavimas netaikomas kredito sutartims:
 - 4.2.1. kai įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas nėra užtikrinamas nekilnojamojo turto hipoteka, kredito sumos ir įsigyjamo arba statomo nekilnojamojo turto vertės santykis neribojamas;
 - 4.2.2. kurių paskirtis – refinansuoti Klientui suteiktus kreditus, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:
 - 4.2.2.1. nedidėja likusi grąžinti kredito suma;
 - 4.2.2.2. nesikeičia įkeistas nekilnojamasis turtas arba įkeičiamas papildomas nekilnojamasis turtas.
 - 4.2.3. kai Klientas sudaro kredito sutartį ir valstybė iš dalies kompensuoja kreditą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, LTV gali būti didesnis nei 85 proc. dydis, atsižvelgiant į valstybės kompensuojamą kredito dalį;
 - 4.2.4. jei Klientas, siekdamas pakeisti jam nuosavybės teise priklausančią ir jo pagrindine gyvenamąją vietą laikomą nekilnojamąjį turtą, ketina sudaryti kredito sutartį dėl kito nuolat gyventi tinkamo nekilnojamojo turto įsigijimo ar įstatymo ir įsipareigoja per protingą, kredito sutartyje nustatytą terminą sumažinti įsipareigojimus pagal kredito sutartį lėšomis, gautomis pardavus nekilnojamąjį turtą, buvusį ankstesne jo pagrindine gyvenamąją vietą, LTV gali būti didesnis nei 85 proc. dydis. Šio punkto nuostatos gali būti taikomos tik tada, kai Klientas turi pagrįstų ir pakankamų įrodymų, kad Klientas, praėjus kredito sutartyje nustatytam terminui pardavęs ankstesne jo pagrindine gyvenamąją vietą buvusį nekilnojamąjį turtą, turės lėšų, kad sumažintų įsipareigojimą pagal kredito sutartį taip, kad LTV neviršytų 85 proc. dydžio. Įrodymas gali būti pripažįstamas toks: sutartis, preliminarioji sutartis, susitarimas ir kt. Protingas terminas laikytinas ne ilgesnis nei 16 (šešiolika) mėnesių laikotarpis nuo kredito sutarties sudarymo dienos.
 - 4.2.5. Mažesnis nei LTV 85 proc. dydis taikomas, kai:
 - 4.2.5.1. Klientas sudaro kredito sutartį dėl nuolat gyventi tinkamo nekilnojamojo turto įsigijimo ar statymo, tačiau jis jau yra sudaręs kitą kredito sutartį dėl nuolat gyventi tinkamo nekilnojamojo turto įsigijimo ar statymo. Ši nuostata netaikoma Taisyklių 4.2.4 punkte nurodytu atveju;
 - 4.2.5.2. įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas užtikrinamas ne valstybėje narėje registruoto nekilnojamojo turto hipoteka. Šiuo atveju taikoma 15 procentinių punktų mažesnę LTV, nei nurodytas 85 proc. dydis.
- 4.3. Kai įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymas užtikrinamas ne įsigyjamo ar statomo nekilnojamojo turto, o papildomo arba kito nekilnojamojo turto hipoteka, turi būti vertinamas kredito sumos ir įsigyjamo arba statomo nekilnojamojo turto vertės santykis, kuris negali būti didesnis nei 85 proc. dydis.
- 4.4. Bendrovė/Kredito davėjas, nustatydamas LTV, negali remtis prielaida, kad nekilnojamojo turto vertė ateityje didės (dėl nekilnojamojo turto kainų augimo, nekilnojamojo turto naudojimo paskirties pakeitimo ar pan.).

- 4.5. LTV apskaičiuojamas pagal formulę (padalijus kredito suma iš įkeičiamo nekilnojamojo turto vertės ir dauginant iš 100):

$$LTV = \frac{\text{kredito suma}}{\text{įkeičiamo nekilnojamojo turto vertė}} \times 100.$$

- 4.6. Bendrovė/Kredito davėjas turi įsitikinti, kad įsigyjamo arba statomo nekilnojamojo turto vertės dalis, kurią Klientas turi sumokėti ne iš kredito lėšų, gaunamų pagal kredito sutartį, būtų sumokėta nuosavomis lėšomis, ir prieš kredito davėjui išmokant kreditą gauti Kliento patvirtinimą (Klientas turi pateikti Bendrovei/Kredito davėjui patvirtinimą, kad atitinkama nekilnojamojo turto vertės dalis sumokėta nuosavomis (ne skolintomis) Kliento lėšomis. Patvirtinimas gali būti pripažįstamas toks: Klientas raštu patvirtina paraiškoje, kad sumokėjo iš savo banko sąskaitos ir pateikia banko išrašą, arba pateikia notaro patvirtinta sutartį arba preliminarią sutartį ar kitą patvirtinta patvirtinimą apie sumokėjimą, arba pateikia kitą raštišką patvirtinimą ar dokumentą.

V SKYRIUS

VIDUTINĖS MĖNESIO ĮMOKOS DYDŽIO IR PAJAMŲ SANTYKIS

- 5.1. Kliento DSTI santykis turi būti ne didesnis nei 40 proc. dydis, išskyrus nurodytus atvejus:
- 5.1.1. Kliento DSTI gali būti didesnis nei 40 proc. dydis, tačiau turi neviršyti DSTI 60 proc. dydžio, kai Kredito davėjas turi pagrįstų ir pakankamų įrodymų, kad konkrečiu atveju didesnio DSTI taikymas nepažeidžia atsakingojo skolinimo principų. Įrodymas gali būti pripažįstamas toks: Kliento patvirtinimas paraiškoje, kad Klientas (šeima) neturi įsipareigojimų kitoms kreditų įstaigoms; pakanka pajamų kitoms visoms išlaidoms; pajamos yra tvarios ir pan., bei surenkami, tikrinami ir įvertinami visi reikšmingi veiksniai, atsižvelgiant į Kliento pateiktą ir Bendrovei/Kredito davėjui prieinamą ir surinktą informaciją bei dokumentus, įskaitant, bet neapsiribojant, atsižvelgiama į šeimyninę padėtį (išlaikytinių kiekį), pajamų kitimo (augimo ir mažėjimo) potencialą, išlaidas ir kitus surinktus įrodymus. Pagal šio punkto reikalavimus suteiktų kreditų suma turi sudaryti ne daugiau nei 5 procentai, palyginti su bendra per kalendorinius metus Kredito davėjo sudarytų naujų kredito sutarčių būstui įsigyti suma. Nauja kredito sutartimi būstui įsigyti šiame punkte laikoma naujai sudaroma kredito sutartis būstui įsigyti ir kredito sutarčių būstui įsigyti sąlygų pakeitimai, kai didinama bendra kredito suma (kaip nurodyta Lietuvos banko valdybos 2015 m. gegužės 28 d. Nutarime Nr. 03-91 „Dėl makroprudencinės atskaitomybės“).
- 5.1.2. Taisyklių 4.2.4 punkte nustatytu atveju ir sąlygomis Kliento DSTI gali laikinai viršyti 40 proc. dydį su sąlyga, kad Kredito davėjas įsitikina, jog Klientas sugebės vykdyti visus turimus skolinius įsipareigojimus.
- 5.2. DSTI apskaičiuojamas pagal formulę (padalijus vidutinė mėnesio įmoka pagal visus skolinius įsipareigojimus iš mėnesio pajamos ir dauginant iš 100):
- $$DSTI = \frac{\text{vidutinė mėnesio įmoka pagal visus skolinius įsipareigojimus}}{\text{mėnesio pajamos}} \times 100.$$
- 5.3. Kai teikiamas kreditas, kurio palūkanų norma yra kintamoji (kuri reguliariai arba pagal kredito sutartyje nustatytas sąlygas ir terminus gali būti keičiama kredito sutarties galiojimo laikotarpiu), Kredito davėjas privalo atlikti kredito palūkanų normos jautrumo testą ir įsitikinti, kad Klientas bus pajėgus grąžinti skolinius įsipareigojimus kredito palūkanų normai padidėjus. Atlikdamas kredito palūkanų normos jautrumo testą, Kredito davėjas privalo skaičiuodamas DSTI taikyti galiojančią,

bet ne mažesnę nei 5 proc. kredito palūkanų normą. Kredito palūkanų normos jautrumo testo metu gautas DSTI negali būti didesnis nei DSTI 50 proc. dydis.

VI SKYRIUS

KREDITO SUTARTIES TRUKMĖ

- 6.1. Maksimali kredito sutarties trukmė neturi viršyti 30 metų, išskyrus Taisyklių 6.2 punkte nustatytą atvejį.
- 6.2. Kredito sutarties, kurios paskirtis – refinansuoti Klientui suteiktą kreditą, trukmė gali būti ilgesnė nei 30 metų, jeigu tenkinamos šios sąlygos:
 - 6.2.1. nedidėja likusi gražinti kredito suma;
 - 6.2.2. nesikeičia įkeistas nekilnojamasis turtas arba įkeičiamas papildomas nekilnojamasis turtas;
 - 6.2.3. nenustatoma ilgesnė kredito sutarties trukmė nei refinansuojamos kredito sutarties likusi trukmė.

VII SKYRIUS

KREDITO GAVĖJO KREDITINGUMO VERTINIMAS

- 7.1. Kliento kreditingumo vertinimo tikslas yra įvertinti Kliento galimybes prisiimti pagal kredito sutartį konkretų įsipareigojimą, kurį kartu su jau turimais finansiniais įsipareigojimais Klientas būtų pajėgus įvykdyti. Taip siekiama išvengti, kad suteiktas kreditas nebus gražintas, įmokos bus mokamos pavėluotai arba kreditas bus priverstinai gražintas panaudojant Kredito gavėjo įkeistą nekilnojamąjį turtą.
- 7.2. Jeigu Kredito gavėjai yra du ar daugiau asmenų (bendraskoliai), visų bendraskolių pajamos ir finansiniai įsipareigojimai vertinami kartu.
- 7.3. Prieš sudarant kredito sutartį, Kredito davėjas, laikydamasis Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, privalo visapusiškai įvertinti Kliento kreditingumą remdamasis pakankama, proporcinga ir reikalinga informacija apie Kliento pajamas, vidutines tikėtinas būtiniausias namų ūkio išlaikymo išlaidas, finansinius įsipareigojimus ir kitas finansines bei ekonomines aplinkybes.
- 7.4. Kredito davėjas informaciją apie Kliento pajamas ir skolinius įsipareigojimus turi pagrįsti duomenimis, gautais atlikus patikrinimą kreditingumui vertinti naudojamuose registruose ir informacinėse sistemose, arba kitais duomenimis, įskaitant Kliento pateiktą informaciją.
- 7.5. Klientams, kurių pajamos gali gerokai kisti (pavyzdžiui, dividendų, pajų pajamos, nekilnojamojo turto nuomos pajamos, pajamos iš investicinės veiklos arba nekilnojamojo turto pardavimo pajamos ir pan.) arba dėl kurių pajamų tvarumo abejojama, vertinami konservatyviau, jiems teikiamiems kreditams nustatomos griežtesni apribojimai, kurie nurodomi 1 lentelėje „*Pajamų skaičiavimo instrukcijoje*“, nei maksimaliai yra leidžiama Nuostatuose, kredito sumos ir įkeisto nekilnojamojo turto vertės ir (arba) vidutinės mėnesio įmokos dydžio ir mėnesio pajamų santykių reikšmės ir (arba) didesnė kredito kaina. Šiame punkte nurodytais atvejais ir tada, kai Klientas verčiasi individualia veikla, dirba pagal verslo liudijimą arba sezoninius darbus ir gauna nereguliaras pajamas, Kredito davėjas turi imtis pagrįstų priemonių, kad patikrintų Kliento pajamų tvarumą ir informaciją, susijusią su Kliento galimybėmis įvykdyti įsipareigojimus pagal kredito sutartį.
- 7.6. Jeigu kredito sutarties šalys, sudariusios kredito sutartį, susitaria pakeisti bendrą kredito sumą, prieš kiekvieną bendros kredito sumos padidinimą Kredito davėjas atnaujina turimą informaciją apie Kredito gavėją, įkeistą nekilnojamąjį turtą ir remdamasis atnaujinta informacija iš naujo atlieka

išsamų Kredito gavėjo kreditingumo vertinimą, išskyrus atvejus, kai toks papildomas kreditas buvo numatytas kredito sutartyje ir į jį atsižvelgta atliekant pradinį kreditingumo vertinimą.

VIII SKYRIUS

KREDITINGUMO VERTINIMO METU SURENKAMA INFORMACIJA

- 8.1. Vertinant Kliento kreditingumą, iš jo privalomai surenkama ir įvertinama žemiau nurodyta informacija:
- 8.1.1. Kliento **pajamas**, jų įvairovę, tvarumą, galimą kaitą ateityje ir pan. Kredito davėjas turi užtikrinti, kad Kliento galimybės įvykdyti įsipareigojimus pagal kredito sutartį nebūtų vertinamos nepagrįsta prielaida ar nepagrįstais lūkesčiais, kad Kliento pajamos reikšmingai padidės;
- 8.1.2. Kliento **skolinius įsipareigojimus** pagal kredito ir kitas sutartis, kaip nurodyta Taisyklių 2.19 papunktyje, bei kitus finansinius įsipareigojimus, remdamasis Kliento pateikta informacija. Kredito davėjas nustato Kliento finansinių įsipareigojimų, neįtrauktų į Taisyklių 5.2 papunktyje nurodytą apskaičiuojamą DSTI, vertinimo tvarką. Prie tokių įsipareigojimų priskiriami įsipareigojimai bankrutavusiems rinkos dalyviams, finansų rinkos įstaigoms, kurios išbrauktos iš rinkos dalyvių sąrašų ir kt. Tuo tikslu Bendrovė, naudodamasi 8.2 punkte nurodytomis duomenų bazėmis, registrais ir kitais šaltiniais, arba Klientui pateikus dėl šių įsipareigojimų sudaryta taikos sutartį, susitarimą, sutartį, teismo sprendimą/nutartį ar kitus pagrįstus ir pakankamus įrodymus, Bendrovė iš gautos informacijos, tikrina ir vertina šių įsipareigojimų kiekį, dydį, rūšį ir laikotarpį iki galutinio grąžinimo. Jeigu paaiškėja, jog Kliento ar jo sutuoktinio šių įsipareigojimų bendra suma viršija 200 EUR per mėnesį, kreditas tokiam Klientui nesuteikiamas, išskyrus atvejus, kai kredito sutartis yra sudaroma Kliento įsipareigojimams padengti (refinansavimui), apskaičiuojant įsipareigojimų sumą šie konkretūs įsipareigojimai nėra įtraukiami.
- 8.1.3. Bendrovė/Kredito davėjas privalo surinkti informaciją apie Kliento skolas finansų įstaigoms. Tuo tikslu Bendrovė, naudodamasi 8.2 punkte nurodytomis duomenų bazėmis, pasirenka (esant galimybei) tokį duomenų bazės naudojimo režimą, kad iš gaunamos informacijos būtų matoma, ar Klientas turi įsiskolinimų finansų įstaigoms, jei taip – kokio dydžio, kokios rūšies (vartojimo paskola, lizingas ir pan.) ir kiek pradelstas įsiskolinimas. Vertinama ne trumpesnio kaip 6 (šešių) mėnesių iki Kliento kreditingumo vertinimo laikotarpio informacija apie Kliento skolas. Klientui turint bent vieną aktyvų įsiskolinimą, kreditas tokiam Klientui nesuteikiamas. Jeigu Kliento paraiškoje nurodyta ar iš kitų šaltinių Bendrovei/Kredito davėjui žinoma, kad Klientas turi įsiskolinimų finansų įstaigoms, ir ši informacija nesutampa su duomenų bazių informacija, vadovaujamas kita (ne duomenų bazių) informacija.
- 8.1.4. Tuo atveju, jei atlikus užklausas į duomenų bazes (UAB „Creditinfo Lietuva“) paaiškėja, jog Klientas ar jo sutuoktinis turi pradelstų skolų, kurių bendra suma viršija 200 EUR, Bendrovė/Kredito davėjas atsisako sudaryti kredito sutartį su kredito gavėju, išskyrus atvejus, kai kredito sutartis yra sudaroma kredito gavėjo įsipareigojimams kitoms finansų įstaigoms padengti (refinansuojant kredito gavėjo įsipareigojimus ir kredito lėšas išmokant kredito gavėjo kreditoriams), o pagal sudaromą kredito sutartį kredito gavėjo kreditoriams išmokama suma yra pakankama visiems kredito gavėjo įsipareigojimams padengti.

- 8.1.5. Kliento **kredito istoriją**, Kliento **pradelstus finansinius įsipareigojimus ir kitą informaciją**, ar Klientas netinkamai vykdo arba netinkamai vykdė turimus finansinius įsipareigojimus;
- 8.1.6. Kliento nurodytų arba Kredito davėjui žinomų aplinkybių įtaką Kliento ekonominei ir finansinei būklei bei kitus veiksnius, kurie galėtų paveikti Kliento galimybes tinkamai įvykdyti finansinius įsipareigojimus, sukeltų nepagrįstų finansinių sunkumų ar lemtų per didelį Kliento įsiskolinimą;
- 8.1.7. Pasirinkus asmeninį kreditą asmeninis – Kliento, kitu atveju Kliento ir jo sutuoktinio, tvarių pajamų per pastaruosius 6 (šešis) mėnesius vidurkis;
- 8.1.8. Pasirinkus asmeninį kreditą – asmeniniai Kliento, kitu atveju Kliento ir jo sutuoktinio, tvarių pajamų šaltiniai bei tvarių pajamų gavimą pagrindžiantys dokumentai:
 - 8.1.1.1. Kai pajamos gaunamos pagal darbo sutartį – informacija iš SODRA duomenų bazės arba sąskaitos išrašas, arba pažyma iš darbovietės (patvirtinta atsakingo asmens parašu ir antspaudu, jeigu darbovietė jį turi) apie išmokėtą darbo užmokestį;
 - 8.1.1.2. Kai pajamos gaunamos iš sporto, atlikėjo veiklos, pagal autorines sutartis – sąskaitos išrašas arba autorinio atlyginimo išmokėjimą patvirtinantys dokumentai, arba autorinė sutartis, darbų priėmimo-perdavimo aktas ir pajamų už praėjusius kalendorinius metus deklaracija;
 - 8.1.1.3. Kai pajamos gaunamos iš turto nuomos – nuomos sutartis, sąskaitos išrašas arba pajamų iš nuomos išmokėjimą patvirtinantys dokumentai. Jei Klientas yra deklaravęs pajamas, pajamų deklaraciją už praėjusius kalendorinius metus;
 - 8.1.1.4. Kai pajamos gaunamos iš individualios įmonės veiklos – įmonės registravimo kopija arba išplėstinis Juridinių asmenų registro išrašas (ESI), Kliento sąskaitos išrašas arba pajamų išmokėjimą Klientui patvirtinantis dokumentai. Jei Klientas yra deklaravęs pajamas, mokesčių inspekcijos patvirtintą pelno mokesčio deklaraciją už praėjusius kalendorinius metus;
 - 8.1.1.5. Kai pajamos gaunamos iš individualios veiklos arba veiklos pagal verslo liudijimą arba veiklos pagal ūkininko ūkio įregistravimo pažymą – individualios veiklos vykdymo pažyma arba verslo liudijimas (jeigu pajamos iš veiklos pagal verslo liudijimą), arba ūkininko ūkio įregistravimo pažyma (jeigu pajamas iš veiklos pagal ūkininko ūkio įregistravimo pažymą), pajamų mokesčio deklaracija už praėjusius kalendorinius metus, veiklos tęstinumą įrodantys dokumentai (sutartys, užsakymai), pajamas ir išlaidas patvirtinantys dokumentai už einamuosius metus ir praėjusius metus (banko sąskaitų išrašai, patvirtinantys piniginių judėjimą, pajamų ir išlaidų žurnalas);
 - 8.1.1.6. Kai gaunamos pajamos – nuolatinės išmokos – informacija iš SODRA duomenų bazės arba sąskaitos išrašas ir gaunamų nuolatinių išmokų gavimą pagrindžiančių dokumentų kopijos;
 - 8.1.1.7. Kiti, aukščiau nenurodyti pajamų šaltiniai ir juos pagrindžiantys dokumentai.
- 8.1.9. Pasirinkus asmeninį kreditą asmeninis – Kliento, kitu atveju Kliento ir (atskirai) jo šeimos, ir (atskirai) jo sutuoktinio, turimų finansinių įsipareigojimų finansų įstaigoms ir kitiems asmenims mėnesinis dydis. Šių įsipareigojimų dydis surenkamas atskirai pagal grupes:
 - 8.1.9.1. Įsipareigojimai pagal kredito sutartis, neįskaitant įsipareigojimų pagal susietojo kredito sutartis ir kredito kortelių sutartis;
 - 8.1.9.2. Įsipareigojimai pagal būsto kredito sutartis;
 - 8.1.9.3. Įsipareigojimai pagal lizingo (t. y. susietojo vartojimo kredito) sutartis;

- 8.1.9.4. Įsipareigojimai pagal kredito kortelių sutartis;
- 8.1.9.5. Kiti, aukščiau nenurodyti, finansiniai įsipareigojimai finansų įstaigoms ir kitiems asmenims, teikiantiems finansines paslaugas;
- 8.1.10. Kliento patvirtinimas, ar jo arba jo šeimos pajamos ar išlaidos keisis per visą kredito sutarties laikotarpį. Pasirinkus asmeninį kreditą, Klientas patvirtina ar jo asmeninės pajamos ar išlaidos keisis per visą kredito sutarties laikotarpį. Jei Klientas patvirtina, kad jo ar jo šeimos pajamos ar Įsipareigojimai keisis per visą kredito sutarties laikotarpį, arba asmeninio kredito Klientui patvirtinus, kad jo asmeninės pajamos ar Įsipareigojimai keisis per visą kredito sutarties laikotarpį, privalo būti surenkama informacija, koks pokytis numatomas ir kaip jis darys įtaką Kliento gebėjimui vykdyti įsipareigojimus pagal kredito sutartį. Bendrovė/Kredito davėjas šią informaciją vertins pagal Kliento patvirtinimą paraiškoje, pagal pagrįstus objektyvius duomenis, pagal patvirtintus atitinkamus įrodymus ir kt..
- 8.1.11. Klientas, kurio pajamos gali gerokai kisti (pavyzdžiui, dividendų, pajų pajamos, pajamos iš investicinės veiklos, nekilnojamojo turto nuomos pajamos, pajamos iš investicinės veiklos arba nekilnojamojo turto pardavimo pajamos ir pan.) arba dėl kurių pajamų tvarumo abejojama, vertinami konservatyviau, atsižvelgiant į 1 lentelės „Pajamų skaičiavimo instrukcijoje“ nuostatas;
- 8.1.12. Kliento šeimos padėtis, situotinio pajamas, skolinius įsipareigojimus, kredito istoriją;
- 8.1.13. ir kitas reikšmingas aplinkybes.
- 8.2. Bendrovė/Kredito davėjas informaciją apie Kliento šeimos padėtį, Kliento (jo situotinio) pajamas, kredito istoriją ir skolinius įsipareigojimus, informaciją apie tai, Klientas netinkamai vykdo arba netinkamai vykde finansinius įsipareigojimus, bei kita Taisyklių 8.1 papunktyse išvardinta informacija surenkama ir tikrinama iš UAB „Creditinfo Lietuva“ bei iš kitų informacinių sistemų ir registru (įskaitant, bet neapsiribojant, iš Valstybinės socialinio draudimo fondo valdybos duomenų bazės, Gyventojų registro tarnybos, Valstybinės mokesčių inspekcijos, VĮ „Registru centras“ nekilnojamojo turto bei juridinių asmenų registro, Lietuvos banko paskolų ir rizikos duomenų bazės, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos, taip pat viešų valstybės registru (turto arešto aktu registro, hipotekos registro ir pan.).
- 8.3. Jei Kliento nurodytos įsipareigojimų sumos nesutampa su duomenimis, esančiais duomenų bazėse, Bendrovė/Kredito davėjas vadovaujasi didesniu įsipareigojimų dydžiu. Jei Kliento nurodytos pajamų sumos nesutampa su duomenimis, esančiais duomenų bazėse, Bendrovė/Kredito davėjas vadovaujasi mažesniu pajamų dydžiu.
- 8.4. Tais atvejais, kai Kliento pateikta informacija nesutampa su informacija gauta iš viešųjų registru ir/ar kitų duomenų bazių, Bendrovė/Kredito davėjas turi konservatyviai vertinti surinktą informaciją, t. y. Bendrovė/Kredito davėjas turi įvertinti mažesnes pajamas ir didesnius įsipareigojimus, nepriklausomai ar tokie nurodyti paraiškoje ar informacija gauta iš registru ir/ar duomenų bazių. Kitai Kliento nurodytai informacijai nesutampant su informacija gauta iš registru ar duomenų bazių, Bendrovės/Kredito davėjo darbuotojas privalo susisiekti su Klientu ir išsiaiškinti nesutapimo priežastis, visais atvejais pirmenybė teikiama informacijai pagrįstai dokumentais ir kitais objektyviais įrodymais.
- 8.5. Jei Kliento ir duomenų bazių surinktą informaciją apie kredito gavėjo (šeimos) pajamas ir finansinius įsipareigojimus bus prieštariną, Klientas privalo pateikti papildomus įrodymus.
- 8.6. Klientui nepateikus visos ar dalies informacijos, kreditas Klientui nesuteikiamas.
- 8.7. Bendrovė privalo kreditingumo vertinimo metu surinktą (vertintą) informaciją, duomenis ir dokumentus išsaugoti 10 (dešimt) metų nuo įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo dienos, jeigu kiti teisės aktai, reglamentuojantys asmenų duomenų teisinę apsaugą ir dokumentų saugojimą,

nenustato ilgesnio šios informacijos, duomenų ir dokumentų saugojimo termino, kad Kredito davėjas prireikus galėtų pateikti įrodymus, kad tinkamai įvertino Kredito gavėjo kreditingumą.

IX SKYRIUS

SURINKTOS INFORMACIJOS VERTINIMAS

- 9.1. Visa kreditingumo vertinimo metu surenkama informacija turėtų būti pagrįsta Įrodymais. Jeigu Klientas ir Bendrovė negali pagrįsti pateikiamos informacijos apie Tvarias pajamas Įrodymais, tokia informacija nevertinama. Jeigu Klientas ir Bendrovė negali pagrįsti pateikiamos informacijos apie Įsipareigojimus, tačiau Klientas Bendrovei nurodo tokių Įsipareigojimų buvimą, tokia informacija yra vertinama.
- 9.2. Vertinamos tik Tvarios Kliento ir jo šeimos pajamos ir Įsipareigojimai, kurie yra turimi kreditingumo vertinimo momentu. Asmeninio kredito atveju vertinamos tik Tvarios Kliento asmeninės pajamos ir vertinami Kliento visi finansiniai Įsipareigojimai, kurie yra turimi kreditingumo vertinimo momentu.
- 9.3. Kredito davėjui vertinant Kliento pajamas, atsižvelgiama į faktines Kliento kreditingumo vertinimo metu gaunamas Kliento pajamas, tiek ir į tikėtinas būsimas pajamas, jei pajamų sumažėjimas yra pagrįstas objektyviais duomenimis, o pajamų augimas – patvirtintas atitinkamais įrodymais.
- 9.4. Klientui pateikus pajamų už praėjusius kalendorinius metus deklaraciją, tačiau kartų nepridėjus jokių papildomų dokumentų įrodančių, kad Kliento deklaruotos pajamos buvo gautos mažesniu laikotarpiu nei pilni kalendoriniai metai, preziumuojama, jog gautos pajamos yra už visus praėjusius kalendorinius metus ir deklaruota suma dalinama iš 12 (dvylikos) mėnesių, taip gaunant Kliento deklaruotų metų mėnesinių pajamų vidurkį. Klientui pateikus įrodymus, kuriais vadovaujantis galima nustatyti, kad gautos pajamos yra už mažesnę laikotarpį nei visi praėjusieji kalendoriniai metai, deklaruotos pajamos dalinamos iš mėnesių skaičiaus, kada faktiškai buvo gautos deklaruotos pajamos.
- 9.5. Vertinant surinktus ir Įrodymais patvirtintus duomenis apie Kliento gaunamas Tvarias pajamas ir turimus visus Įsipareigojimus, nustatomas santykis tarp Kliento ir jo šeimos gaunamų Tvarių mėnesinių pajamų ir turimų visų Įsipareigojimų. Klientui pasirinkus asmeninį kreditą nustatomas santykis tarp Kliento gaunamų asmeninių Tvarių mėnesinių pajamų ir turimų visų Įsipareigojimų.
- 9.6. Jeigu Klientas ir Bendrovė sutaria, kad kredito suteikimo tikslas yra konkrečių Kliento turimų įsipareigojimų finansų įstaigoms padengimas, ir Bendrovė užtikrina, kad kredito lėšos bus panaudotos būtent šių konkrečių įsipareigojimų padengimui (refinansavimui), apskaičiuojant Įsipareigojimų sumą šie konkretūs įsipareigojimai nėra įtraukiami. Refinansavimo atveju Bendrovės suteikiamo kredito lėšos, kurios bus panaudotos konkrečioms pradiniam finansiniams įsipareigojimams padengti, pervedamos pradiniam kreditoriui, Kliento raštišku prašymu turint pradinio kreditoriaus sutikimą, kuriame nurodoma pervedama suma. Taip pat Klientu raštišku prašymu yra galimybė pasinaudoti notaro paslaugomis.
- 9.7. Jeigu Taisyklių 9.5 papunktyje nustatytas santykis Neigiamas, kreditas Klientui nesuteikiamas.
- 9.8. Jeigu Taisyklių 9.5 papunktyje nustatytas santykis Teigiamas, vadovaujamosi šių Taisyklių 10 skyriumi.

X SKYRIUS

SPRENDIMO APIE KREDITO SUTEIKIMĄ PRIĖMIMAS

- 10.1. Kredito davėjo sprendimas suteikti kreditą grindžiamas ne tik tuo, kad įkeičiamo nekilnojamojo turto vertė viršija bendrą kredito sumą, arba prielaida, kad nekilnojamojo turto vertė didės, išskyrus atvejus, kai kredito sutarties tikslas – statyti arba atnaujinti (modernizuoti) nekilnojamojį turtą, bet ir atsargiu, pamatuotu ir išsamiau Kliento galimybių kreditą ilguoju (kredito grąžinimo trukmės)

kredito sutarties trukmės laikotarpiu vertinimu. Kredito davėjo kreditų išdavimo politika turi būti pagrįsta prielaida, kad kreditas bus grąžinamas Kredito gavėjo pajamų generuojamais pinigų srautais (pajamomis), o ne dėl priverstinio grąžinimo iš įkeisto nekilnojamojo turto arba jo vertės pokyčių.

- 10.2. Priimant sprendimą dėl kredito suteikimo atsižvelgiama į ne mažiau kaip 6 (šešių) paskutinių mėnesių tvarių pajamų vidurkį ir įvertinamas ilgalaikis pajamų tvarumas. Kredito davėjas, apskaičiuodamas kredito grąžinimo įmoką, vertina jam žinomas ir (arba) galimas žinoti Kredito gavėjo išlaidas, susijusias ne tik su kredito grąžinimu, bet ir su kitais Kredito gavėjo turimais įsipareigojimais (finansine išperkamąja nuoma, kredito kortelės limito grąžinimo grafiko įmokomis ir t. t.), ir atsižvelgia į pajamas, liekančias grąžinus kreditą ir sumokėjus palūkanas.
- 10.3. Kreditas Klientui suteikiamas tik tokiu atveju, jeigu Kliento Įsipareigojimų, įskaitant konkrečios suteikiamo kredito Įmokos suma, bei Kliento tvarių pajamų santykis atitinka Taisyklių 2.26 papunktyje nurodytą teigiamą santykį.
- 10.4. Jeigu Kliento turimų Įsipareigojimų, įskaitant konkrečios suteikiamo kredito Įmokos suma, bei Kliento tvarių pajamų santykis atitinka Taisyklių 2.27 papunktyje nurodytą neigiamą santykį, kreditas Klientui nesuteikiamas.
- 10.5. Maksimali kredito suma nustatoma Bendrovės/Kredito davėjo direktoriaus įsakymu.

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 11.1. Šios Taisyklės įsigalioja jų patvirtinimo dieną ir galioja iki kol bus panaikintos arba pakeistos Bendrovės vadovo įsakymu.
- 11.2. Šių Taisyklių 2.18.1 papunktis įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.
- 11.3. Bet kurios šių Taisyklių nuostatos pasikeitimas ar negaliojimas dėl to, kad pasikeitė ar nustojo galioti imperatyvūs teisės aktai, nedaro įtakos kitų Taisyklių nuostatų galiojimui. Tokiu atveju vietoje nebegaliojančių nuostatų vadovaujamosi tiesiogiai teisės aktais.
- 11.4. Šios Taisyklės privalo būti ne rečiau nei kartą per kalendorinius metus peržiūrimos ir pakeičiamos, jeigu pasikeičia imperatyvūs teisės aktų reikalavimai arba paaiškėja, kad vartojimo kredito davėjo taikomas kredito gavėjų kreditingumo vertinimo procesas yra neveiksmingas.
- 11.5. Šios Taisyklės yra pateikiamos Lietuvos banko Priežiūros tarnybai.